

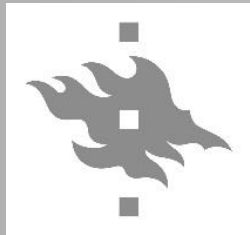
Sotea ja strategiaa - TAKO:n syysseminaari 10.10.2017 Kansallismuseo

Sten Björkman,
Helsingin yliopistomuseo

Sosiaali- ja terveydenhuoltoalan kokoelmatilanteesta

Helsingin yliopistomuseo

Vastaa yliopiston esineellisestä ja aineettomasta kulttuuriperinnöstä sekä opetus-, tutkimus- ja taidekokoelmista.

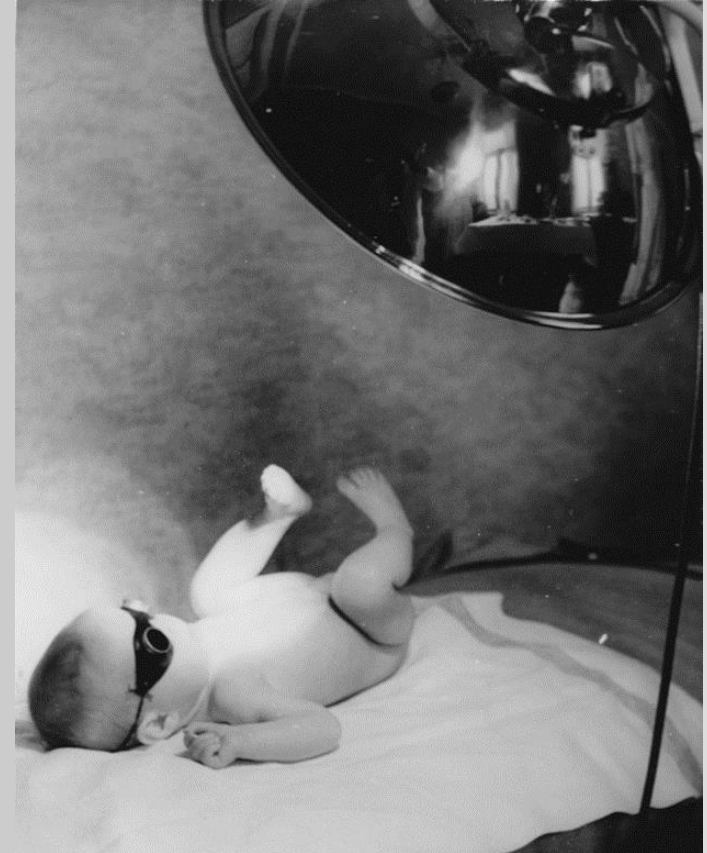

Välittää näyttelyillä, julkaisuilla ja yleisötapahtumilla tietoa yliopiston ja tieteen historiasta.

Helsingin yliopistomuseon terveydenhuollon ja lääketieteen kokoelmat:

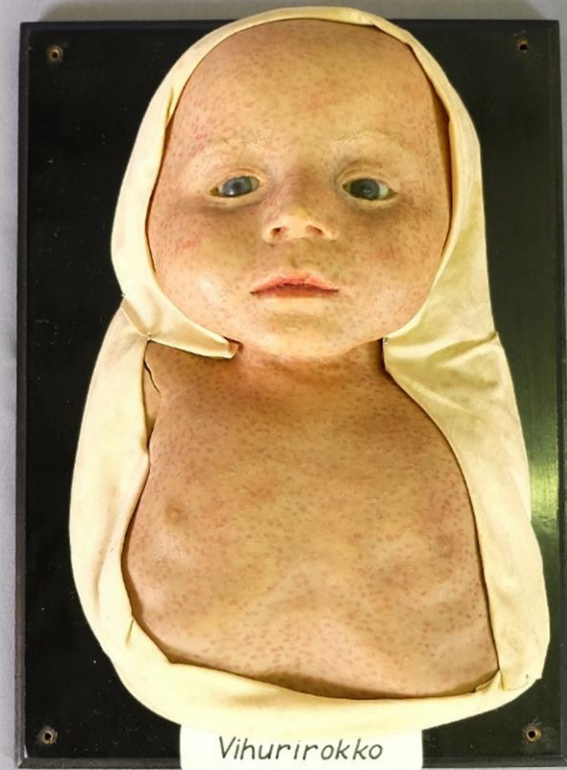
- Lääketieteen historian museon kokoelmat.
- Hammaslääketieteen museon kokoelmat.
- Eläinlääketieteen historian museon kokoelmat.
- Muut yliopiston kokoelmat vuodesta 1640.

- Esineitä noin 27 000 kpl.
- Valokuvia yli 31 000 kpl.

Kehityksen jarruja

- Jatkuvasti supistuvat resurssit:
 - > Henkilökuntaa vähennetty kolmannes.
 - > Budjetti pienentynyt yli kolmanneksella.
 - > Supistettava tilakustannuksia vielä kolmannes.
- Yliopistomuseot eivät saa valtiontukea, toistaiseksi eivät edes harkinnanvaraista tukea. Koska Yliopistomuseo ei ole VOS-museo, se ei myöskään voi olla valtakunnallinen erikoismuseo.

Myönteistä kehitystä

- + Yliopistomuseo mukana TAKO:ssa.
- + Museopoliittisen mietinnön mukaan yliopistomuseot voivat jatkossa saada harkinnanvaraista tukea ja yliopistomuseoiden asemaa kehitetään.

Verkostoista

- + Yhteistyötahoja HY:n lääketieteellinen tdk, Duodecim, Finska Läkaresällskapet, Lääkäriliitto, Lääketieteen historian seura jne.
- + Kansainväliset yhteydet mm. UMAC/ICOM, Universeum, EAMHMS, NMHC.
- + Terveystieteiden museoiden valtakunnalliset museopäivät (> Helsinki 2018).

Sotea ja strategiaa - TAKO:n syysseminaari 10.10.2017 Kansallismuseo

Suomen sosiaali- ja terveydenhuoltoalan museot ja -kokoelmat 2016

Henna Sinisalo

Helsingin yliopistomuseo

9.10.2017

ISBN: 978-951-51-3710-4

Kyselyn museot, 80 kpl

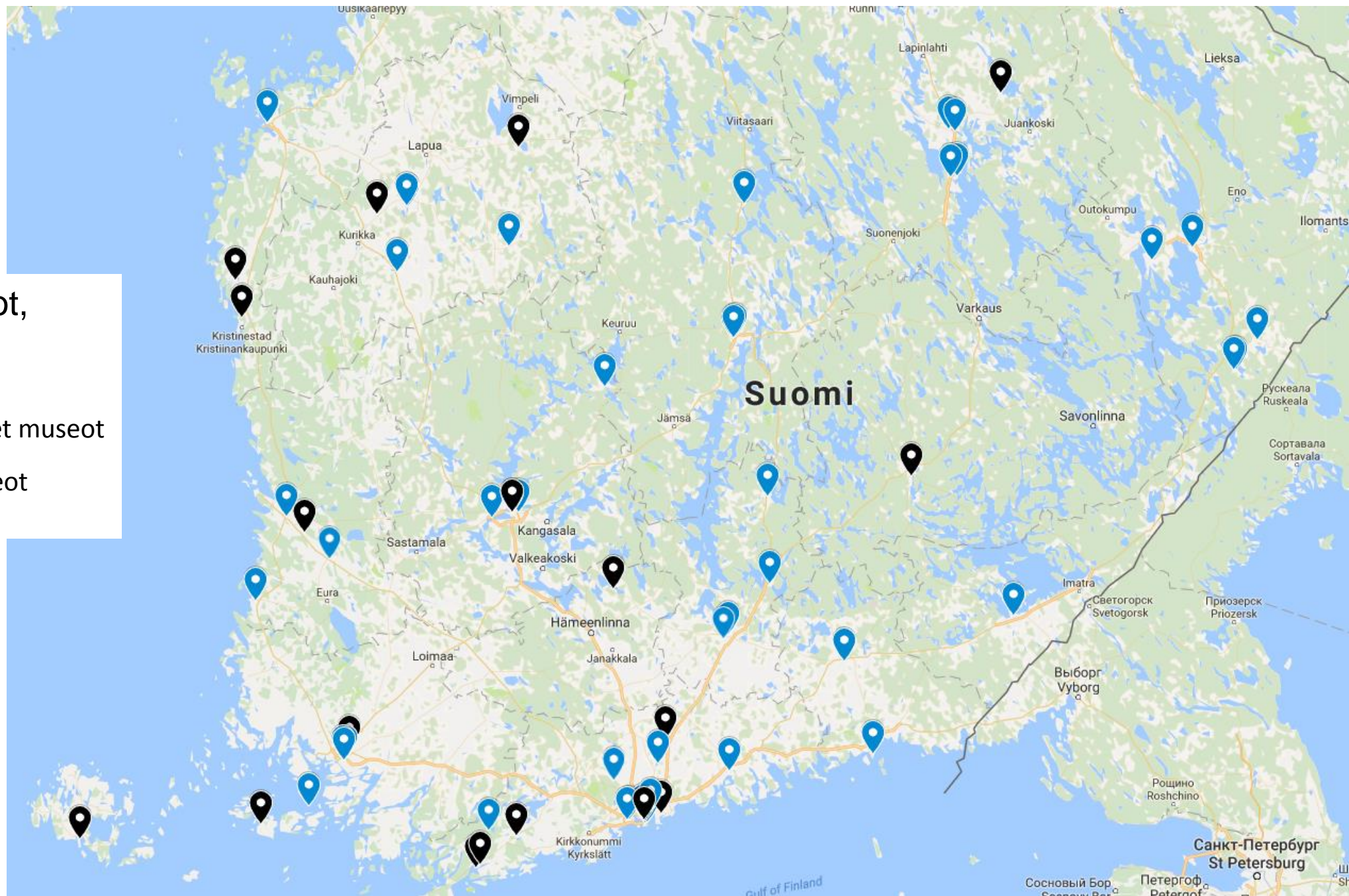
- Kyselyyn vastanneet museot (56)
- Ei vastanneet museot (24)

Terveydenhuollon
kokoelmat ja museot
Suomessa 2016

Kyselyn museot,
Etelä-Suomi

- Kyselyyn vastanneet museot
- Ei vastanneet museot

Millaiset museot ?

- Sote-kokoelmia museoissa,
joiden pääpainotus ei ole sotessa
- Museoita, joilla monenlaisia
kokoelmia sekä sote-museo
- Vain sote-aineistoon keskittyneet
museot ja kokoelmat

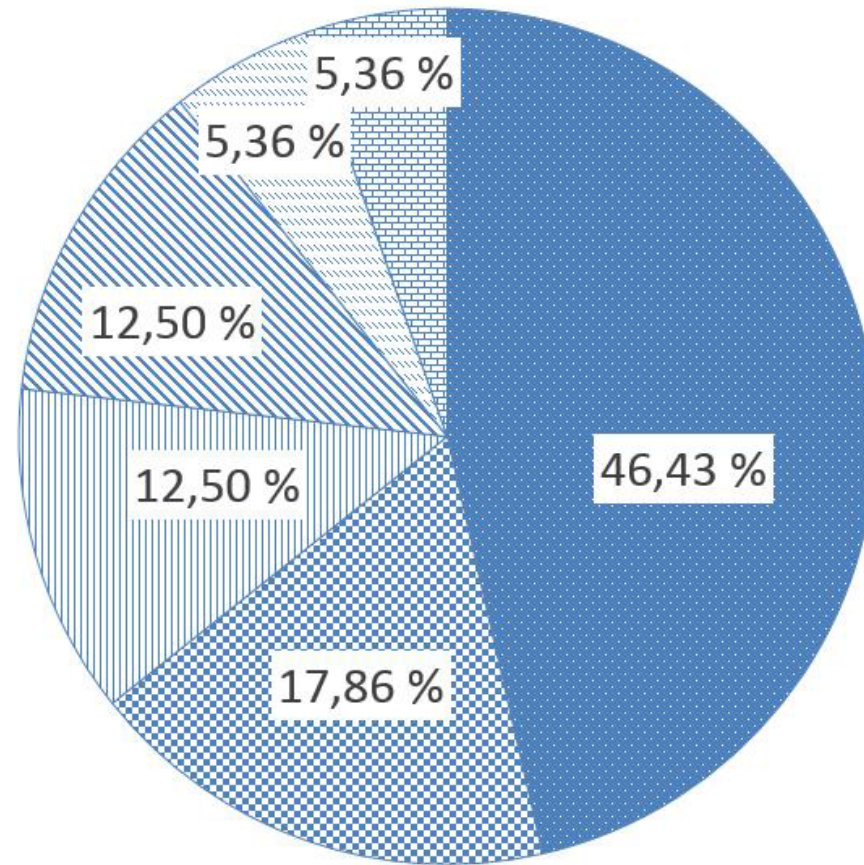
Terveydenhuollon
kokoelmat ja museot
Suomessa 2016

Millaiset museot ?

- Sote-kokoelmia museoissa,
joiden pääpainotus ei ole sotessa
- Museoita, joilla monenlaisia
kokoelmia sekä sote-museo
- Vain sote-aineistoon keskittyneet
museot ja kokoelmat

Omistaja

■ Kaupunki tai kunta

▨ Sairaanhoidopiiri

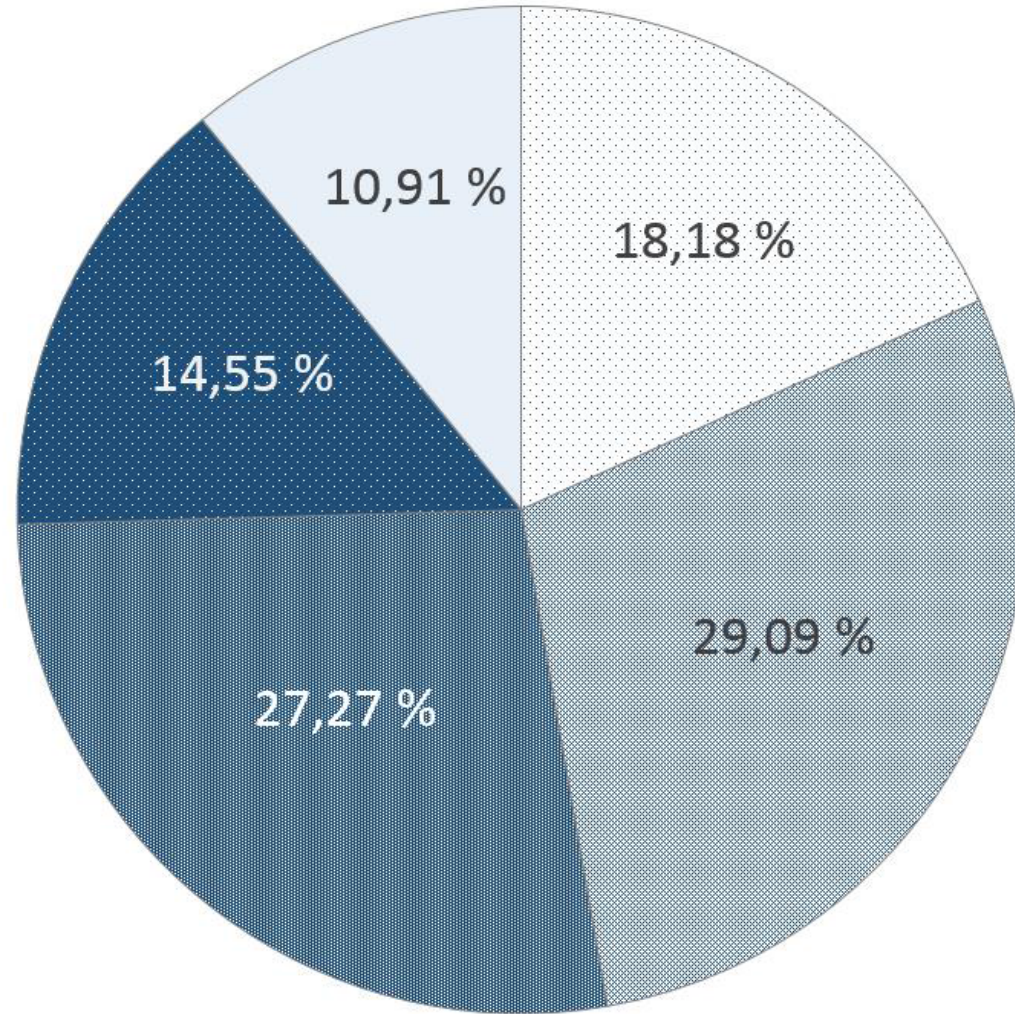
▨ Yliopisto tai korkeakoulu

▨ Yhdistys

▨ Säätiö

▨ Muu

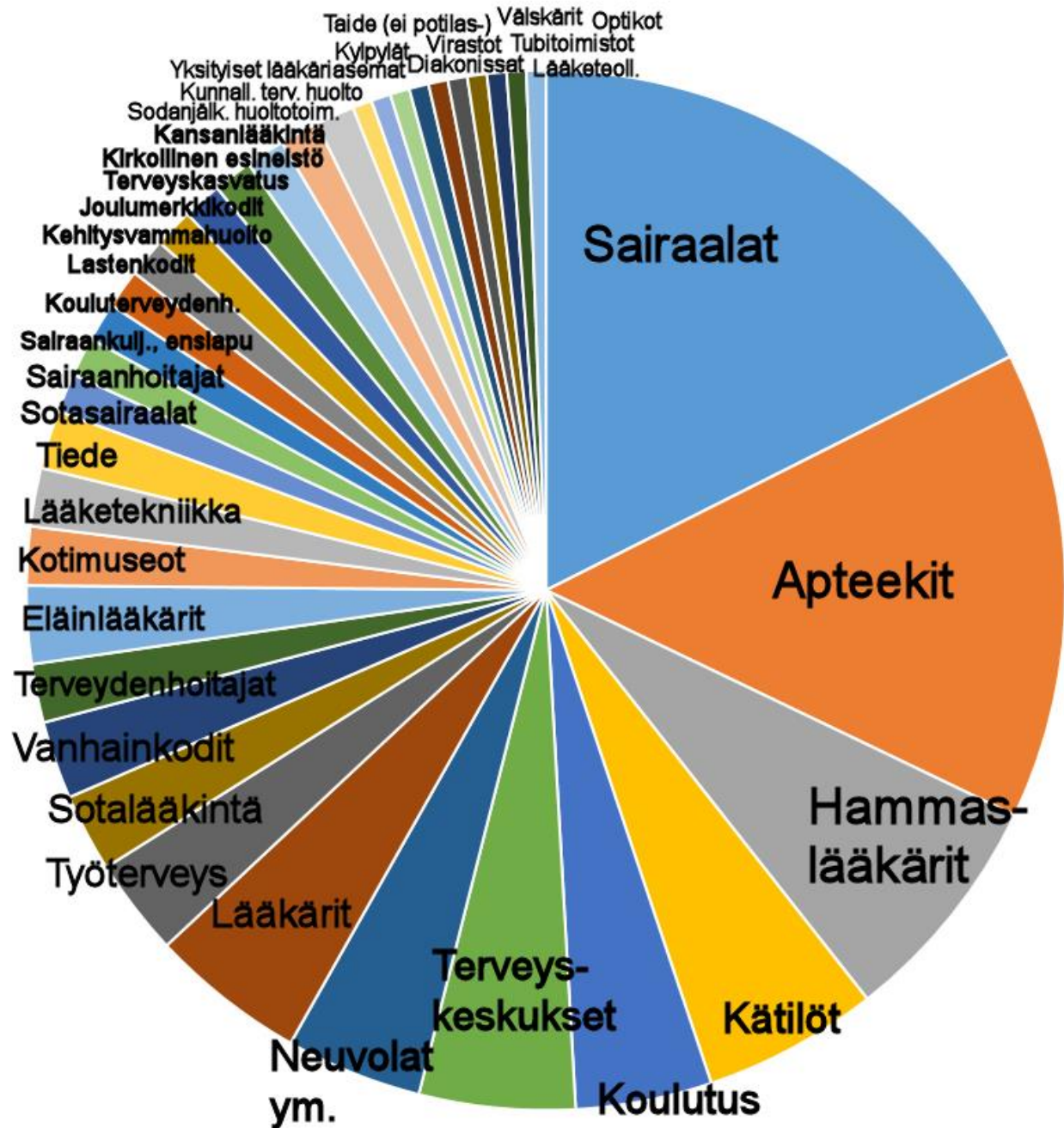
Sote-kokoelmien koot objektimäärien mukaan

■ Alle 100 kpl ■ 100 - 999 kpl ■ 1000 - 4999 kpl ■ Yli 5000 kpl ■ Ei tiedossa

Terveydenhuollon
kokoelmat ja museot
Suomessa 2016

Sote-kokoelmat tallennuskohteen mukaan

Sote-kokoelmien mustat aukot:

- Sosiaalihuolto puuttuu
- Potilas vain objektina
- Sairauksien hoitoa, ei terveydenhoitoa.

Mahdollisia huolenaiheita

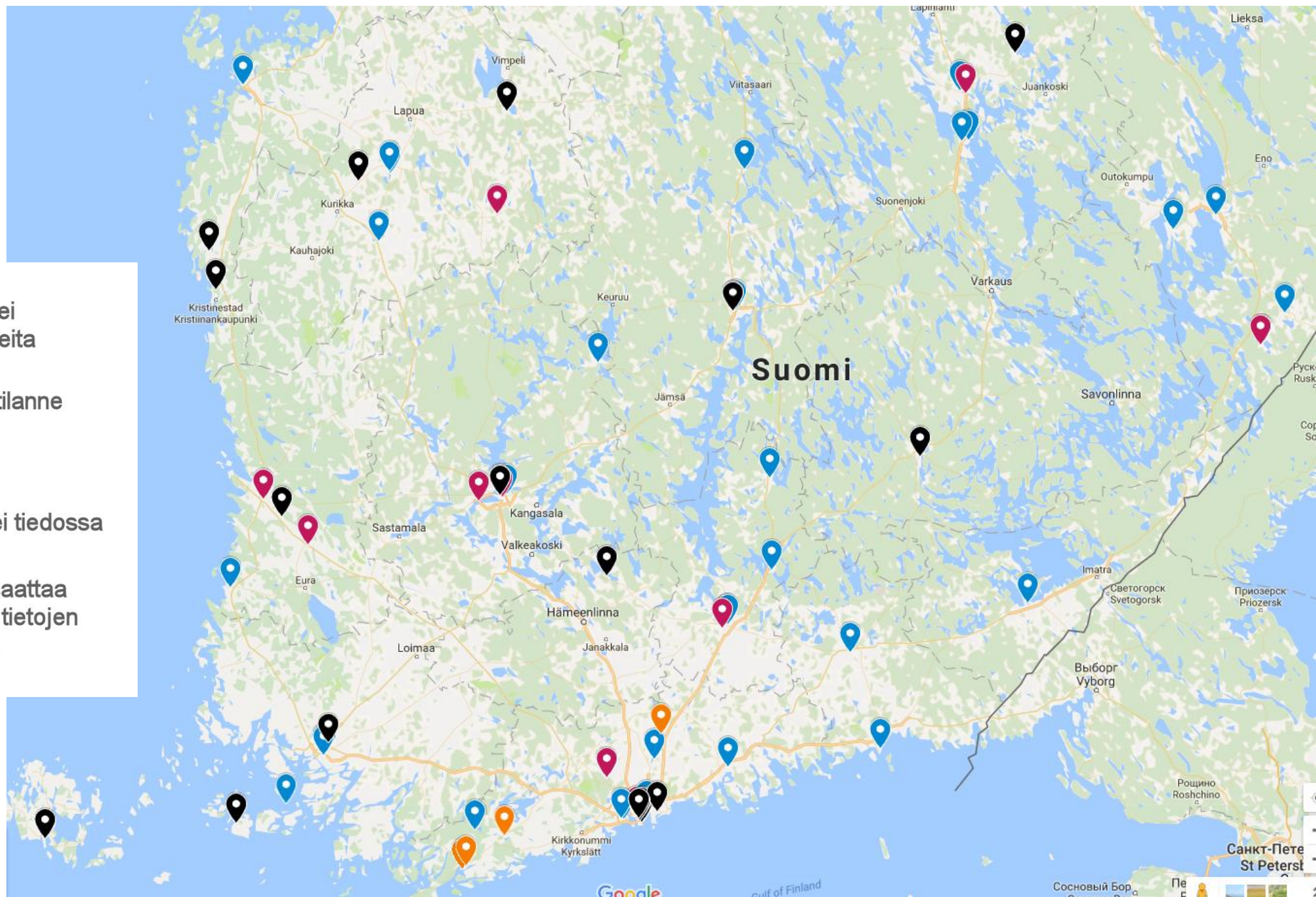
- Vastauksen mukaan ei merkittäviä huolenaiheita **76%**
- Vastauksen mukaan tilanne on tavalla tai toisella huolestuttava **23,6%**
- Ei vastausta, tilanne ei tiedossa
- Ei vastausta, tilanne saattaa olla muualta saatujen tietojen valossa huolestuttava

Terveydenhuollon
kokoelmat ja museot
Suomessa 2016

Mahdollisia huolenaiheita

- Vastauksen mukaan ei merkittäviä huolenaiheita
- Vastauksen mukaan tilanne on tavalla tai toisella huolestuttava
- Ei vastausta, tilanne ei tiedossa
- Ei vastausta, tilanne saattaa olla muualta saatujen tietojen valossa huolestuttava

Mahdollisia huolenaiheita

- > Varsinaisia sote-museoita ja -kokoelmia uhkaavat erityisesti organisatoriset muutokset, sairaaloiden säästötoimet ja lakkautukset, yhdistämiset, käyttötarkoituksen muutokset, remontit ja sote-uudistus.
- > Sairaala- ja apteekkimuseot sitoutuvat usein kiinteästi paikkaan, rakennukseen tai instituutioon, joten muutot ovat ongelmallisia.
- > Pienissä vapaaehtoisvoimin hoidetuissa museoissa työntekijöiden uupuminen voi olla vakava ongelma.
- > Suurissa ammatillisissa museoissa uhka voi olla se, että terveydenhuollon kokoelmat eivät ole kokoelmapolitiikan keskiössä. Osa museoista harkitsee jopa kokoelmista tai niiden osista luopumista.

Selvitettävää & kehitettävää

- *Välittömästi:*
Terveystenhuollon ja sosiaalihuollon TAKO-poolin perustaminen.
- *Mahdollisimman pian:*
Valtakunnallisen, kattavan selvityksen tekeminen terveydenhuoltoalan kokoelmista ja museoista Suomessa.
- *Jatkuvasti:*
Yhteistyön kehittäminen kaikkien terveydenhuoltoalan museoiden kanssa.
- *Pitkällä aikavälillä:*
Valtakunnallinen terveydenhuoltoon keskittyvä museo.

Kiitos!
Tack!

